

Kemiönsaaren liikenneturvallisuuksuunnitelma 2020

Osaraportti A:
Liikenneturvallisuuksuustyön kehittäminen
(työn esittelykalvot)

RAMBÖLL

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kimitoön
Kemiönsaari

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

SISÄLTÖ

- Kunnan liikenneturvallisuuustyö – moniammatillista ja systemaattista yhteistyötä
- Liikenneturvallisuuden ja -turvallisuuustyön tilanne Kemiönsaaren kunnassa
- Visio ja tavoitteet - Kohti viiden tähden liikenneturvallista kuntaa
- Toimenpiteet: Yhdessä, Monipuolisesti ja Avoimesti
- Vaikuttavuuden arviointi

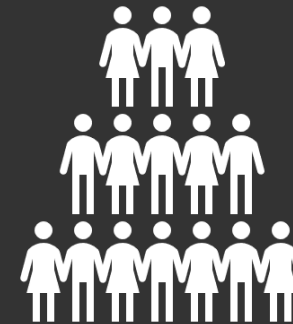
Erillinen liiteaineisto:

- A. Liikenneturvallisuuustyön kehittäminen (työn esittelykalvot)
- B. Nykytilanteen onnettomuus-, jkp- ja nopeusrajoituskartat
- C. Onnettomuusanalyysin tulokset
- D. Asukaskyselyn tulokset
- E. Liikenneympäristön toimenpidelista ja -kartat
- F. Toimenpidekortit
- G. Suunnitelmakartat
- H. Ideapankki liikennekasvatustyöhön

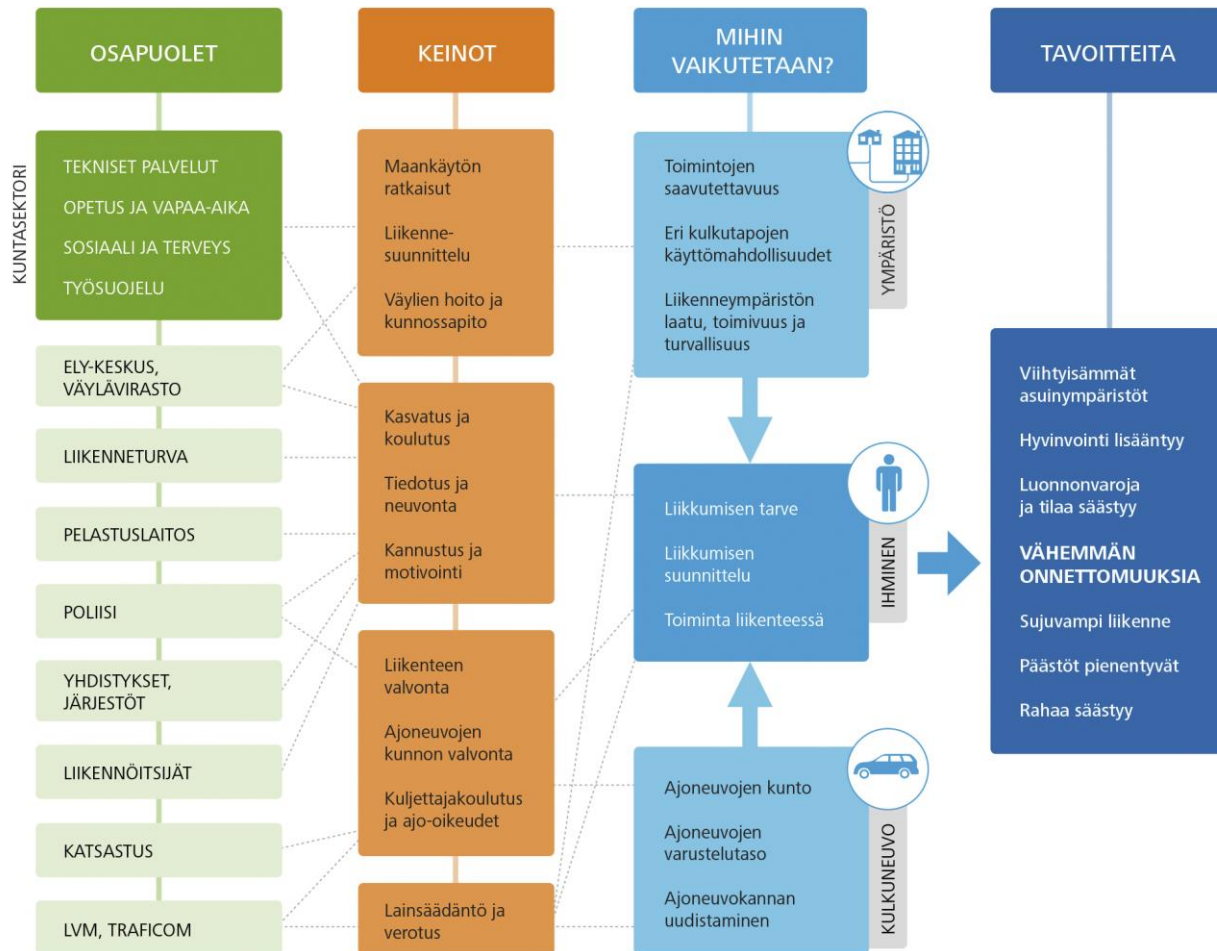

Liikenneturvallisustyö – moniammatillista ja systemaattista yhteistyötä

Kemiönsaaren liikenneturvallisuuksuunnitelma 2020

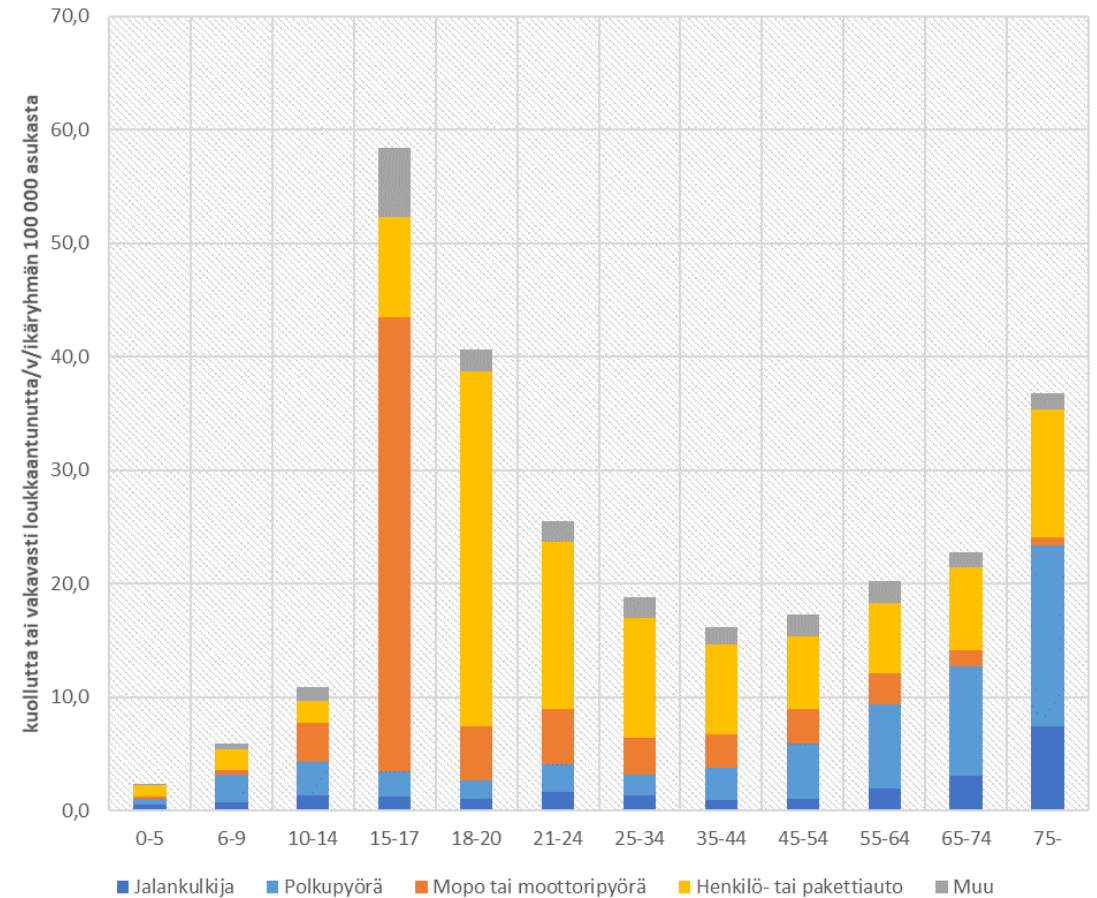
MONIAMMATILLISTA YHTEISTYÖTÄ

- ✓ Liikenneturvallisuus on osa kokonaisturvallisuutta, joka puolestaan on osa hyvinvoinnin edistämistyötä kunnassa.
- ✓ Kunnan liikenneturvallisuustyö on pitkäjänteistä perustyötä, jossa huomioidaan kaikenikäiset asukkaat ja eri liikkujaryhmät.
- ✓ Kunnan tehtävänä on tarjota jokaiselle kuntalaiselle edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja.
- ✓ Vastuullisena työnantajana kuntien tulee myös huolehtia työntekijöidensä hyvinvoinnista ja esimerkiksi työmatkojen turvallisuudesta.
- ✓ Liikenneturvallisuustyön työkalupakki on laaja ja siitä löytyy toiminnan mahdollisuuksia jokaiselle kunnan yksikölle ja paikallisille sidosryhmille.
- ✓ Valtakunnallinen tavoite on, että paikallinen liikenneturvallisuustyö suunnitellaan ja koordinoidaan kunnallisissa liikenneturvallisuusryhmissä.

LIIKENNETURVALLISUUS KOSKEE KAIKKIA – JOKAINEN MEISTÄ KUULUU LIIKENNEKASVATUKSEN KOHDERYHMÄÄN

- ❑ Liikkumisen ohjaus (motivointi), liikennekasvatus (tiedot ja taidot, asenteet) ja viestintä (yleinen asenneilmapiiri) ovat tärkeä osa liikenneturvallisuustyötä.
 - ❑ Enemmän omin voimin liikkumista – vähemmän moottoriajoneuvoliikennettä!
 - ❑ Turvallisia valintoja liikenteeseen ja liikenteessä!
- ❑ Elinikäisellä liikennekasvatuksella ihmisille luodaan perusvalmiudet – tiedot, taidot ja motiivit – tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja sekä huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta.
 - ❑ Kunnassa elinikäinen liikennekasvatus konkretisoituu eri palvelualueilla ja ikäryhmissä tehtävän työn kautta.
 - ❑ Myös kolmannen sektorin toimijoilla on keskeinen rooli vastuullisten ja turvallisten liikkumisvalintojen luomisessa.
 - ❑ Liikennekasvatus ja liikkumisen ohjaus koostuu perusasioiden opettelusta ja tiedostamisesta (ajotaidot, säännöt, turvalliset toimintamallit jne.) ja omin voimin liikkumiseen kannustamisesta ja motivoimisesta (hyödyt, mahdollisuudet).

Kuva: Tieliikenteessä kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet ikä- ja tienkäyttäjärhyhmittäin Suomessa 2014-2018 ikäryhmän kokoon suhteutettuna (Lähde: Tilastokeskus, N=5 740 uhria)

VIISAAN LIIKKUMISEN NÄKÖKULMA – TEEMME PÄIVITTÄIN USEITA TERVEYTEEN, YMPÄRISTÖÖN, TALOUTEEN, TURVALLISUUTEEN LIITTYVIÄ VALINTOJA

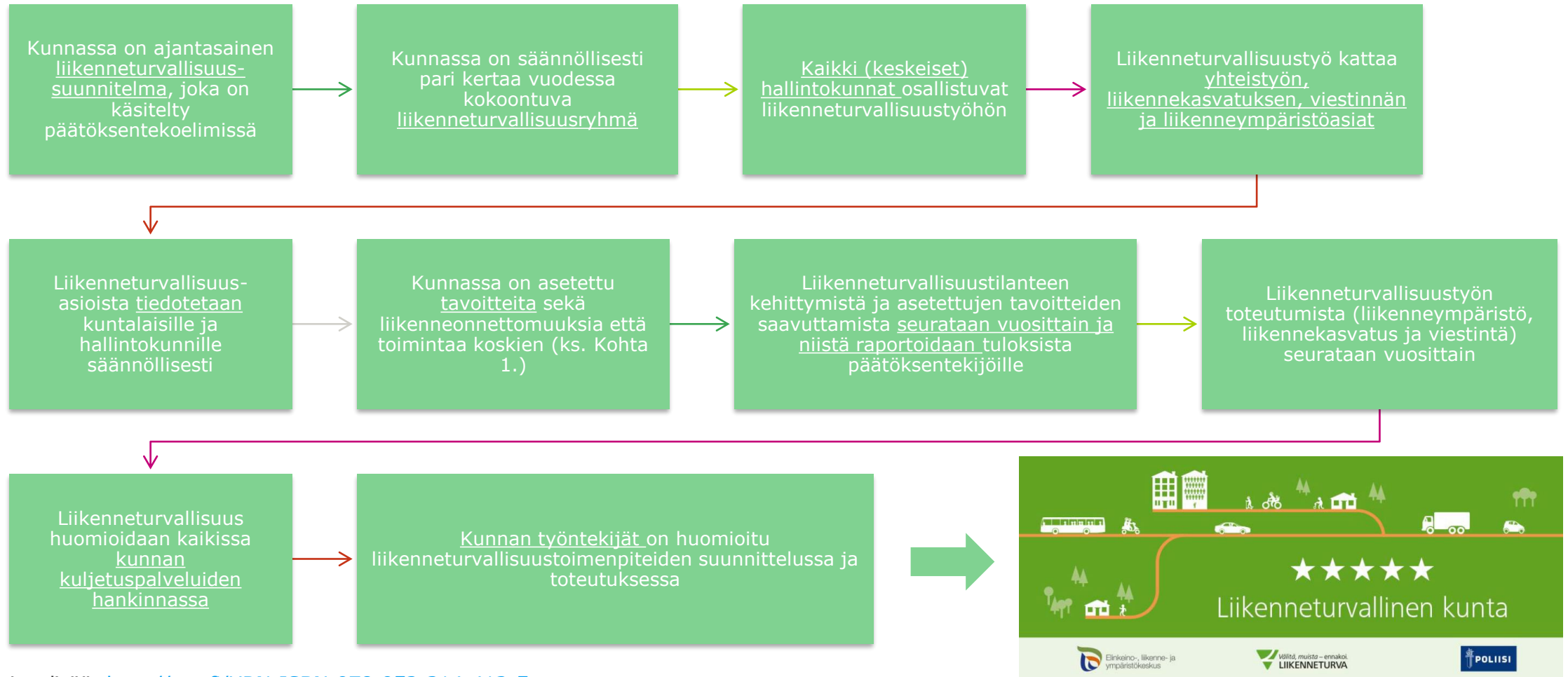
Missä asun? Liikunko? Minne liikon? Milloin liikon? Mitä reittiä kuljen? Minkä kulkutavan valitsen? Onko kulkupelini kunnossa? Olenko itse ajokunnossa? Miten toimin liikenteessä eri kulkutavoilla liikkuessani? Käytänkö turvalaitteita? jne. jne.

YHTEISKUNNAN TOIMET VIISAIDEN LIIKKUMISVALINTOJEN TUEKSI

- Vuoden aikana teemme keskimäärin tuhat matkaa ja niiden yhteydessä teemme lukuisia liikkumiseen liittyviä valintoja ja päätöksiä.
- Liikkumista koskevilla päätöksillämme on vaikutus sekä omaan että muiden kulkijoiden onnettomuusriskiin, omaan ja toisten kokemaan turvallisuuteen tai turvattomuuteen.
- Nollavision mukaisesti kaikilla kulkutavoilla on ja tulee olla mahdollisuus liikkua turvallisesti.
- Kulkutapakohtaiseen onnettomuusriskiin vaikuttavat mm. liikkujan ikä ja kyvyt, tiedot ja taidot, liikkumisympäristö, liikkujan mielentila ja ajokunto sekä turvalaitteiden käyttö. Lisäksi on muistettava kulkutavan valinnan merkitys liikenteen kokonaisturvallisuuteen.
- Merkittävä osa liikenteen aiheuttamista haitoista, myös liikenneonnettomuuksista ja koetusta turvattomuudesta, aiheutuu moottoriajoneuvoliikenteestä ja etenkin henkilöautoliikenteestä. Monen kulkutavan, etenkin jalankulun ja pyöräilyn, liikenneturvallisuustilanne (riski, onnettomuuksien vakavuus, koettu turvallisuus) on suoraan kytköksissä henkilöautoliikenteen määrään.

KOHTI VIIDEN TÄHDEN TURVALLISTA KUNTA

Lue lisää: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-412-5>

Liikenneturvallisuuden ja - turvallisuustyön tilanne Kemiönsaaren kunnan alueella

Kemiönsaaren liikenneturvallisuussuunnitelma 2020

LIIKENNEONNETTOMUUDET JA ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET

LUE LISÄÄ: OSARAPORTTI C. ONNETTOMUUSANALYYSIN TULOKSET

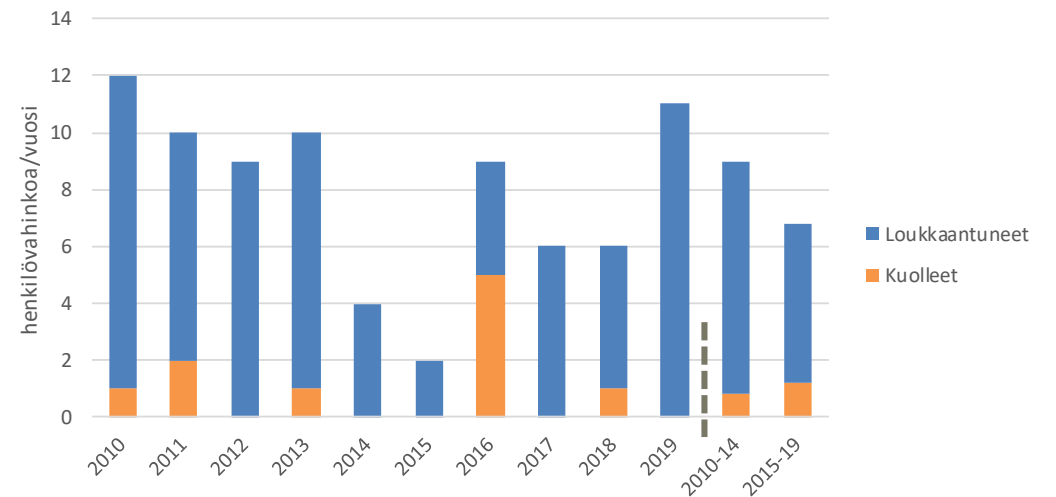
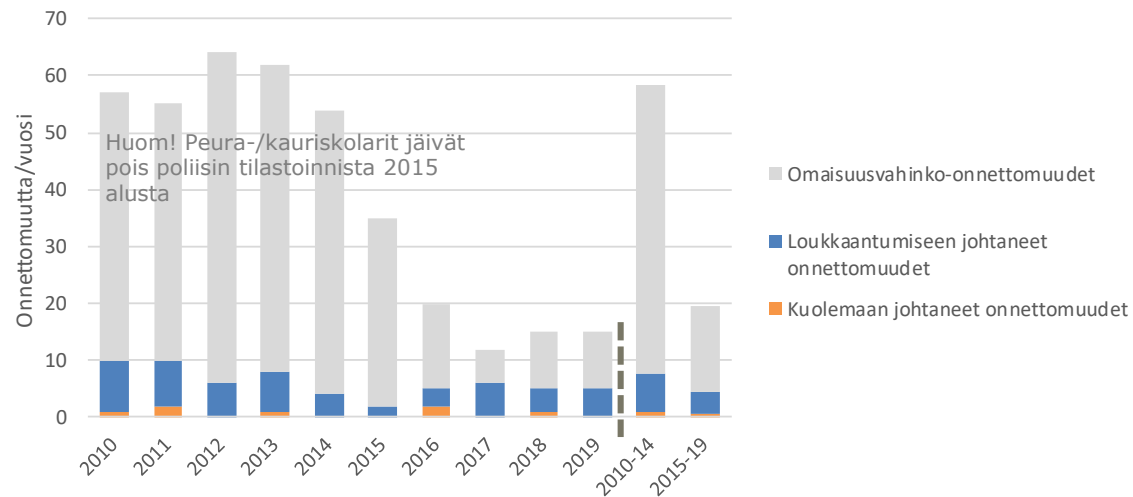
- Kemiönsaaren kunnan alueella tapahtuu vuosittain keskimäärin viisi henkilövahinkoon johtavaa ja 15 omaisuusvahinkoon johtavaa tieliikenteen onnettomuutta.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana kunnan alueella on menehtynyt liikenteessä kymmenen ihmistä, viimeksi vuonna 2018 (yksi henkilö). Nollavuosia samalle ajanjaksolle mahtuu kuitenkin jopa viisi.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana kunnan alueella on loukkaantunut liikenteessä 69 ihmistä. Loukkaantuneiden määrässä on nähtävissä laskeva trendi.
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukasta kohden (riski) on Kemiönsaaren osalta hieman pienempi kuin Varsinais-Suomessa tai koko maassa keskimäärin.
- Henkilö- ja pakettiautolla liikkuneet muodostavat uhreista 68 %. Mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden osuus henkilövahingoista on noin 12 % ja jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden 9 %.
- Nuorten osuus henkilövahingoista on erittäin korkea (44 %) ja ikäryhmän koko huomioiden voidaan puhua merkittävästä riskiryhmästä. 15-17-vuotiaat muodostavat uhreista 26 % ja 18-20-vuotiaat 18 %.
- Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista pääosa tapahtuu taajama-alueiden ulkopuolella (78 %), seutu- ja yhdystieverkolla. Suurin osa onnettomuuksista (57 %) on yksittäisonnettomuuksia (tieltä suistumisia).
- Liikenneonnettomuuksista aiheutuu kunnalle vuosittain keskimäärin 500 000 – 600 000 euron laskennalliset kustannukset.

LIIKENNEONNETTOMUUDET

LUE LISÄÄ: OSARAPORTTI C. ONNETTOMUUSANALYYSIN TULOKSET

ONNETTOMUUDET	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Keskiarvot		
											2010-14	2015-19	Muutos
Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	1	2	0	1	0	0	2	0	1	0	0,8	0,6	-0,2
Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	9	8	6	7	4	2	3	6	4	5	6,8	4,0	-2,8
Omaisuuksivahinko-onnettomuudet	47	45	58	54	50	33	15	6	10	10	50,8	14,8	-36,0
Onnettomuudet yhteensä	57	55	64	62	54	35	20	12	15	15	58,4	19,4	-39,0

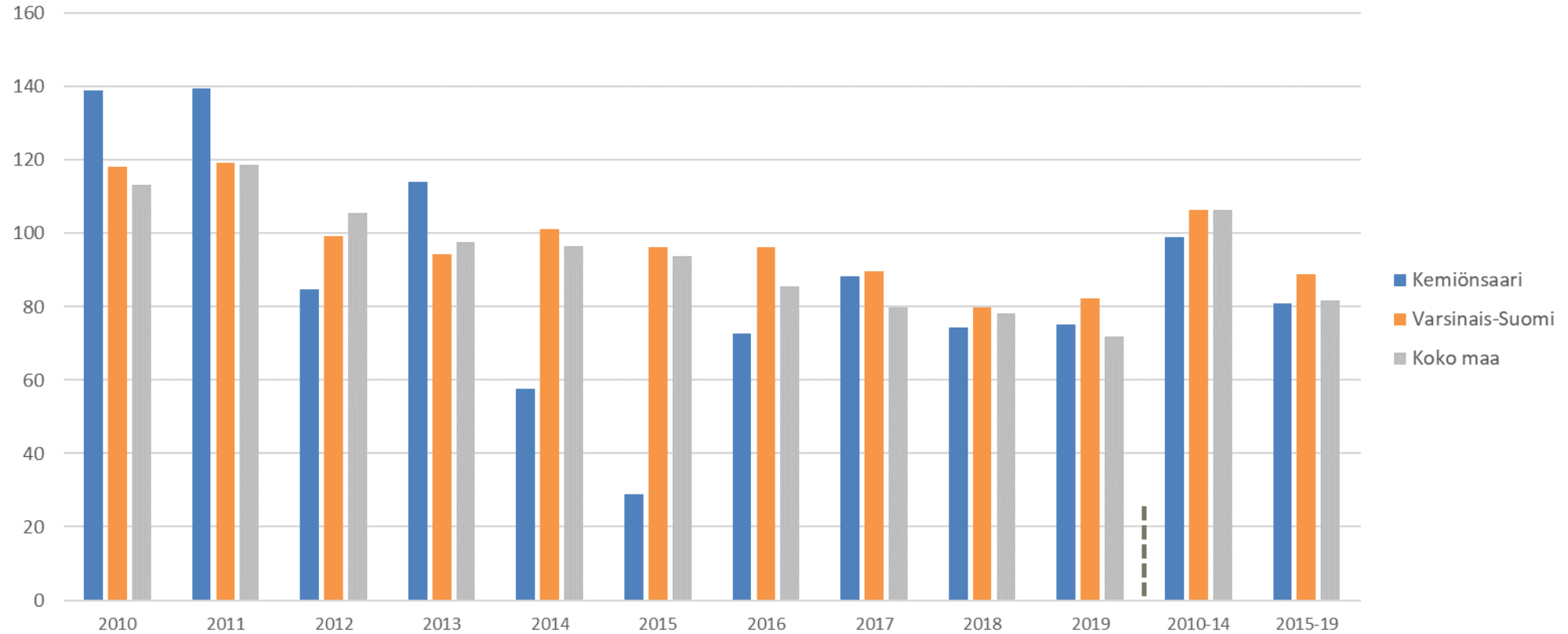
HENKILÖVAHINGOT	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Keskiarvot		
											2010-14	2015-19	
Kuolleet	1	2	0	1	0	0	5	0	1	0	0,8	1,2	0,4
Loukkaantuneet	11	8	9	9	4	2	4	6	5	11	8,2	5,6	-2,6
Henkilövahingot yhteensä	12	10	9	10	4	2	9	6	6	11	9,0	6,8	-2,2

LIIKENNEONNETTOMUUDET

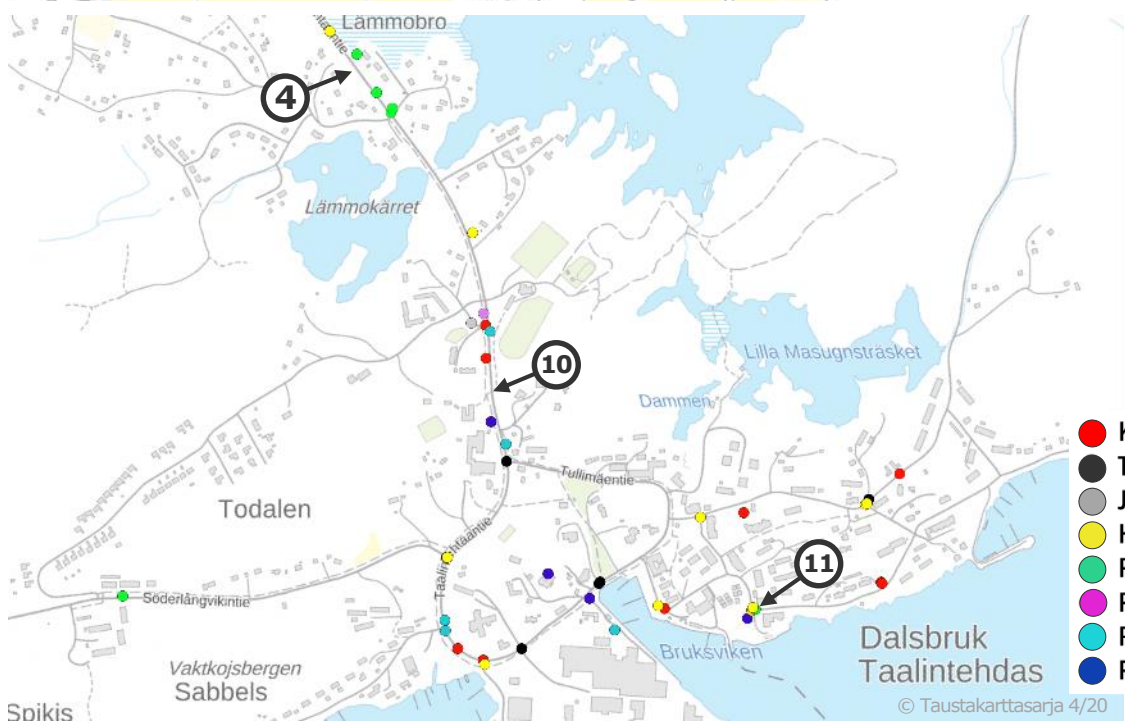
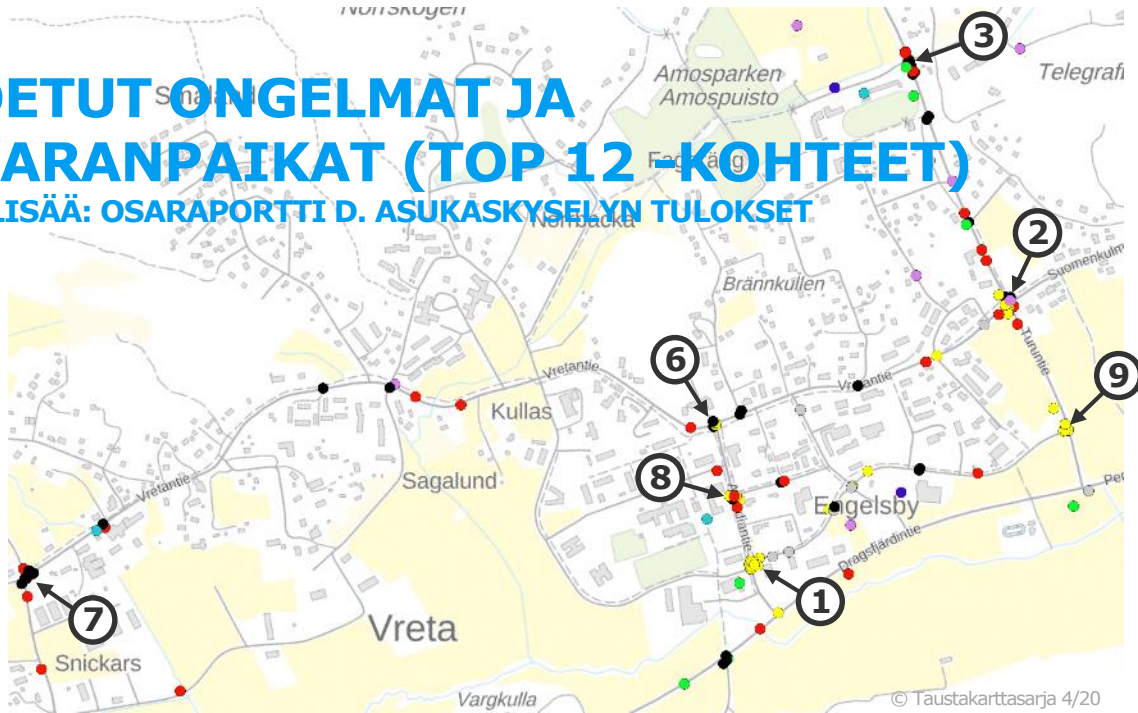
LUE LISÄÄ: OSARAPORTTI C. ONNETTOMUUSANALYYSIN TULOKSET

Henkilövahinko-onnettomuutta 100 000 asukasta kohden

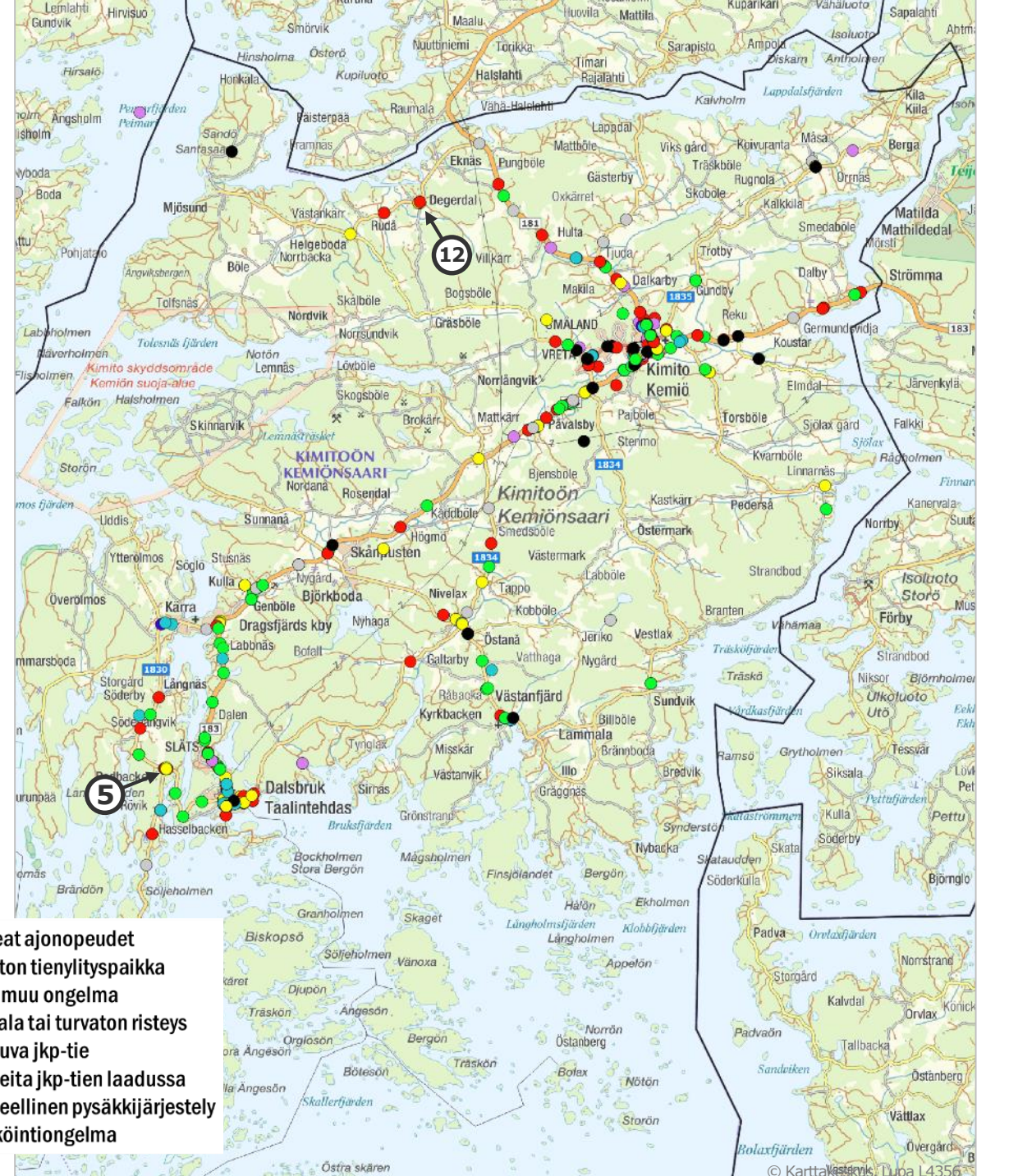

KOETUT ONGELMAT JA VAARANPAIKAT (TOP 12-KOHTEET)

LUE LISÄÄ: OSARAPORTTI D. ASUKASKYSELYN TULOKSET

- Korkeat ajonopeudet
- Turvaton tienylityspaikka
- Jokin muu ongelma
- Hankala tai turvaton risteys
- Puuttuva jkp-tie
- Puutteita jkp-tien laadussa
- Puutteellinen pysäkkijärjestely
- Pysäköintiongelma

LIKENNETURVALLISUUSTYÖN NYKYTILA – PÄÄHAVAINNOT

- Edellinen liikenneturvallisuussuunnitelma vanhentunut eikä enää toimi ohjaavana asiakirjana
- Ei liikenneturvallisuustyöryhmää
- Hallintokuntien välinen vuoropuhelu aiheen tiimoilta ei ole tavoitetasolla (osin johtuen ryhmän puuttumisesta)
- Kunnan yhteistyö (eri hallintokuntien näkökulmasta) sidosryhmien kanssa ei ole tavoitetasolla (osin johtuen ryhmän puuttumisesta)
- Liikenneturvallisuustyön saavutuksia ei seurata vuositasolla säännönmukaisesti → kokonaiskuva eri toimijoiden liikenneturvallisuustyöstä ei ole tiedossa
- Ei säännönmukaisia malleja kuntalaisten tai päättäjien suuntaan tehtävästä viestinnästä

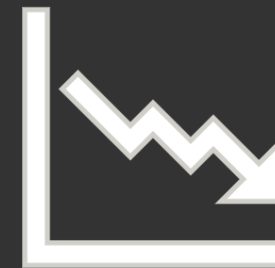

- Kunnan liikenneturvallisuustyö on ilman työryhmääkin hyvällä perustasolla, vaikka erilaisia uusia toimintamalleja on vielä otettavissa käyttöön
- Kunta on mukana Turun seudun seudullisessa liikenneturvallisuusyhteistyössä
- Seudullisen yhteistyön kautta tietämystä kaupungin liikenneturvallisuustilanteesta (mm. iLiitu-raportit) ja muista ajankohtaisista asioista
- Liikennekasvatuksessa useita hyviä yhteistyömalleja poliisin, Folkhälsanin ja Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafikin kanssa.
- Koulumatkojen vaarallisuuden arvioinnissa on KOULULIITU-ohjelma käytössä

Visio ja tavoitteet - Kohti viiden tähden liikenneturvallista kuntaa

Kemiönsaaren liikenneturvallisuussuunnitelma 2020

VISIO JA MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET

• Liikenneturvallisuuden nollavisio*

- Kemiönsaaren kunta tarjoaa turvallisen ja viihtyisän elinympäristön, jossa ihmiset voivat liikkua monipuolisesti eri kulkutapoja hyödyntäen.
- Kukaan ei kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä. Liikkuminen on vastuullista ja koetaan turvalliseksi.

• Onnettomuuksien vähentämistavoitteet vuoteen 2030

Tavoite	Mittarit
<ul style="list-style-type: none">• Henkilövahinko-onnettomuuksien sekä liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähenee jatkuvasti.• Tieliikennekuolemista säilytetään jo saavutettu 0-taso.• Tieliikenteessä loukkaantuneiden osalta saavutetaan 0-taso.	<ul style="list-style-type: none">• Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet• Tieliikenteessä kuolleet• Tieliikenteessä loukkaantuneet• Liikennekuolemien 0-vuosien määrä
<ul style="list-style-type: none">• Asukasta kohden laskettu henkilövahinko-onnettomuuksien riski (heva-onn./100 000 asukasta/v) pysyy alle maan keskiarvon.	<ul style="list-style-type: none">• Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet 100 000 asukasta kohden Kemiönsaaressa ja koko maassa
<ul style="list-style-type: none">• Asukkaiden kokema turvattomuuden tunne vähenee.	<ul style="list-style-type: none">• Koululaiskyselyt (koulumatkojen koettu turvallisuus) (osamittari)

KEHITTÄMISTAVOITTEET: KOHTI VIIDEN TÄHDEN LIIKENNETURVALLISTA KUNTAA (TAVOITTEENA 4-5 TÄHTEÄ)

➤ **A. YHDESSÄ:** Kunnan liikenneturvallisuustyötä suunnitellaan, koordinoidaan ja toteutetaan säännöllisesti kokoontuvassa poikkihallinnollisessa liikenneturvallisuustyöryhmässä.

- *Tavoite: Kunnan liikenneturvallisuustyöllä on taustallaan ns. ”poliittinen tuki”*
- *Tavoite: Kunnassa on liikenneturvallisuustyöryhmä ja se kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa*
- *Tavoite: Työryhmän toiminnassa ovat mukana kunnan keskeisten toimialojen edustajat*
- *Tavoite: Työryhmä toimii tiedon- ja kokemustenvaihdon sekä käytännön toimien suunnittelun ja koordinoinnin foorumina*
- *Tavoite: Kunnan edustaja osallistuu aktiivisesti Turun seudun ja Varsinais-Suomen maakunnan liikenneturvallisuustyöhön*

➤ **B. MONIPUOLISESTI:** Kunnan liikenneturvallisuustyö käsittää liikennekasvatuksen ja viestinnän, liikenneympäristön turvallisuuden parantamisen sekä henkilökuljetuspalveluihin liittyvät liikenneturvallisuuskysymykset.

- *Tavoite: Liikenneturvallisuustyön vuosisuunnitelma sisältää tehtäviä/vastuita kaikille toimialoille/yksiköille ja sitä päivitetään vuosittain*
- *Tavoite: Kunnan työntekijöiden osaamisesta liikenneturvallisuustyössä pidetään huolta (koulutukset, tietoiskut, uutiskirjeet)*
- *Tavoite: Kuntalaisille viestitään säännöllisesti liikenneturvallisuusasioista kunnan viestintäkanavia ja paikallismediaa hyödyntäen*
- *Tavoite: Kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa huomioidaan liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat (esim. kilpailutuksessa)*
- *Tavoite: Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden kehittämisohjelmaa edistetään määrätietoisesti yhteistyössä ELY:n kanssa*

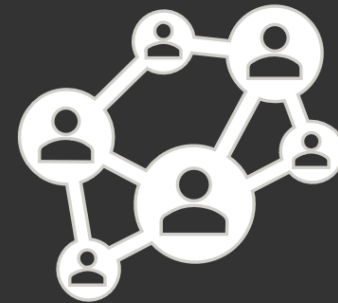
➤ **C. AVOIMESTI:** Kunnan liikenneturvallisuustilannetta ja liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen onnettomuustavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain ja tuloksista raportoidaan asukkaille, kunnan henkilöstölle ja päätöksentekijöille.

- *Tavoite: Tilastot tieliikenteen onnettomuuksista kerätään vuosittain (keväisin) ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista*
- *Tavoite: Liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tilaisuudet, tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä) listataan vuosittain*
- *Tavoite: Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden kehittämisohjelmaan tehdään kerran vuodessa tilannekatsaus yhteistyössä ELY:n kanssa*
- *Tavoite: Kerran vuodessa (keväisin, alkaen 2022) laaditaan tiivis seurantakatsaus*
- *Tavoite: Seurantakatsaus lähetetään tiedoksi lautakuntiin ja kunnanhallitukseen sekä kunnan henkilökunnalle*

Toimenpiteet: Yhdessä, Monipuolisesti ja Avoimesti

Kemiönsaaren liikenneturvallisuussuunnitelma 2020

A. YHDESSÄ: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

ORGANISOINTI	<p>2020</p> <ul style="list-style-type: none">• Kemiönsaaren kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä perustetaan (ks. Kalvot 19-20)• Kunta päättää osallistumisesta liikenneturvallisuuskoordinaattorihankkeeseen vuosille 2021-2022 (Asiantuntijatuki työryhmän toiminnalle, ELY osallistuu kustannuksiin) <p>2021</p> <ul style="list-style-type: none">• Liikenneturvallisuustyöryhmä aloittaa toimintansa, työryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan• Työryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuoden aikana• Liikenneturvallisuustyöryhmän puheenjohtaja edustaa kuntaa ja sen liikenneturvallisuustyöryhmää Turun seudun ja Varsinais-Suomen maakunnan liikenneturvallisuusfoorumeissa
POLIITTINEN TUKI	<p>2021</p> <ul style="list-style-type: none">• Liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kunnanhallitukseen hyväksyttäväksi• Liikenneturvallisuustyö tehdään näkyväksi päättäjille: Liikenneturvallisuustyön vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi lautakuntiin ja kunnanhallitukseen

KEMIÖNSAAREN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ 1/2

(PÄIVITETTY 05/2021)

Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano

Kunnan edustajat

Tekniset asiat

- Jonas Pomrén, Kiinteistö- ja infrapäällikkö
- Juho Hiltunen, Käyttö- ja suunnitteluinsinööri
- Ralf Nyholm, Tekninen johtaja (tiedoksi)

Kasvatus (lapset, nuoret) ja vapaa-aika

- Janni Ölander, Varhaiskasvatusjohtaja
- Mats Johansson, Sivistysjohtaja
- Bo-Eric Ahlgren, Vapaa-aikatoimenjohtaja, hyvinvointikoordinaattori

Sosiaali- ja terveystyö, hyvinvointityö

- N.N. Vanhuspalvelut/kotihoito (valitaan myöhemmin)
- Bettina Ek, Vastaava terveydenhoitaja

Viestintä

- Jonas Ström, Tiedottaja

Sidosryhmien edustajat

Theo Koivisto, Nuorisoparlamentti

N.N, Vanhusneuvoston edustaja (valitaan myöhemmin)

Anders Karlsson, Ammattikuljettajat

Knut Lehtinen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Maria Sainio, Lounais-Suomen poliisilaitos

Tapio Heiskanen, Liikenneturva

Jaakko Klang, liikenneturvallisuusvastaava, Varsinais-Suomen ELY

Terhi Svenns, Liikenneturvallisuuskoordinaattori, Ramboll Finland Oy

KEMIÖNSAAREN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ 2/2

Liikenneturvallisuustyöryhmän tehtävämäärittely

Tehtäviä:

- ✓ Seuraa kunnan liikenneturvallisuustilannetta eri liikkujaryhmät huomioiden.
- ✓ Edistää kunnan sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- ✓ Ideoi konkreettisia ratkaisuja kestävän ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- ✓ Jakaa vastuuta ja tehtäviä kunnan eri yksiköille ja paikallisille sidosryhmille.
- ✓ Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kunnan strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- ✓ Tekee näkyväksi kunnassa tehdyn liikenneturvallisuustyön.

Toimintamalleja:

- ✓ Työryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa.
- ✓ Liikennekasvatustyötä suunnitellaan puolivuotissyklillä vuosikellomallia hyödyntäen.
- ✓ Toiminnassa huomioidaan vuoden aikojen ohella valtakunnalliset teemapäivä ja paikallistapahtumat.
- ✓ Kokouksissa käydään myös läpi aiheeseen liittyviä kuntalaisaloitteita ja suunnitelmia (tarpeen mukaan).
- ✓ Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
- ✓ Kunnan liikenneturvallisuustyöstä ja liikenneturvallisuustilanteesta laaditaan vuosittain tiivis katsaus, josta tiedotetaan laajasti.
- ✓ Työryhmä toimii kaksikielisesti.

B. MONIPUOLISESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

VIESTINTÄ	<ul style="list-style-type: none">• Perustetaan kunnan www-sivuille oma alisivu liikenneturvallisuusaineistoille ja linkeille• Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta, työryhmästä ja liikenneturvallisuussivusta• Kunnan viestintä hyödyntää Liikenneturvan asiakas- ja uutiskirjeitä kuntalaistiedotuksessa, uutisaiheita poimitaan myös liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksista• Paikallisista tapahtumista ja tempauksista pyritään saamaan kirjoituksia paikallismediaan/kunnan viestintään• Vuosittain (keväisin) tiedotetaan liikenneturvallisuustyöryhmän aikaansaannoksista ja kunnan liikenneturvallisuustilanteesta (vuosikatsaus)
OSAAMINEN	<ul style="list-style-type: none">• Liikenneturvan valmiiden materiaalien tutuksi tekeminen kunnan eri yksiköille (esim. esittely liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa ja koulutuksissa)• Liikenneturvan uutis- ja asiakaskirjeet eri henkilöstöryhmien ja liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenten käyttöön (useimmat kaksikielisiä)• Liikenneturvan koulutukset/tietoiskut eri henkilöstöryhmille (tiedot liikennekasvatustyön sisällöistä, toimintamalleista ja materiaaleista ajan tasalle, maksuttomia):<ul style="list-style-type: none">• Varhaiskasvatuksen henkilöstön perehdytys (kevät 2021)• Yläkoulun opettajat (syksy 2021)• Nuorisotyöntekijät (syksy 2021)

B. MONIPUOLISESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

NEUVOLA	<ul style="list-style-type: none">• Lasta odottavalle perheelle jaetaan Liikenneturvan Lapsi autossa/ Barn i bil esite. Aiheesta myös keskustellaan neuvolakäynneillä/perhevalmennuksessa.• Liikenneturvan pituusmittajulisteiden hyödyntäminen (nykyinen toimintatapa)• Hyödynnetään Liikenneturvan turvaistuin-, turvakaukalo sekä turvavyöistuin -julisteita neuvolan tiloissa• Liikenneturvan Lapsi liikenteessä -aineisto jaetaan vuosittain; opas huoltajille ja tehtäväkirja lapselle (nykyinen toimintatapa)
VARHAIS-KASVATUS	<ul style="list-style-type: none">• Valtakunnalliset teemapäivät (esim. Liikenneturvallisuusviikko ja Heijastinpäivä 1.10.) sisällytetään varhaiskasvatuksen (päiväkotien) vuosikelloon• Liikenneturvan alle kouluikäisille suunnattuja toimintamalleja ja materiaaleja hyödynnetään aktiivisesti (näihin tutustutaan erillisessä koulutuksessa)• Kutsutaan poliisi vierailulle vuosittain (nykyinen toimintamalli) <p>Varmistetaan myös seuraavat asiat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Henkilökunta tietää päiväkodin tai hoitopaikan periaatteet ja säännöt turvallisesta liikkumisesta liikenteessä (esim. lapsilla ja aikuisilla aina huomioliivit)• Henkilökunta toimii esimerkkinä lapsille turvallisessa liikkumisessa (heijastimen tai huomioliivin käyttö, kypärän käyttö pyörällä töihin tullessa jne.)• Päiväkodilla tai hoitopaikalla on kirjalliset ohjeet onnettomuuksia ja läheltä piti -tilanteita varten• Vanhempien kanssa keskustellaan aktiivisesti myös liikenteestä sekä päiväkodin säännöistä, liikennesäännöistä ja yhteisistä liikenneturvallisuuteen liittyvistä periaatteista

B. MONIPUOLISESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

KOULUTERVEYDENHOITO	<ul style="list-style-type: none">• Koulumatkoihin liittyvät asiat otetaan esille 1.lk laajoissa tarkastuksissa (omin voimin liikkuminen, turvallisuus): jaetaan Liikenneturvan Turvallisesti koulutielle -esite huoltajille, keskustellaan koulumatkaliikumisesta ja yhdessä harjoittelemisesta sekä huoltajan roolista esimerkkinä.• Sisällytetään liikenneturvallisuusteemoista keskustelu ala- ja yläkoululaisten määräaikaisiin terveystarkastuksiin, etenkin laaja-alaisiin tarkastuksiin, joissa huoltaja on mukana (suunnitellaan tarkemmin vuoden 2021 puolella).
KOULUT	<ul style="list-style-type: none">• Liikenneasioita käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti osana ympäristötietoa 1.-3. luokilla ja yläkoulussa osana terveystietoa. Liikenneasioita käsitellään myös osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia.• Koulujen järjestyssääntöihin on kirjattu liikennesääntöjä ja turvallisen liikkumisen periaatteita (nykyinen toimintamalli)• Liikenneturvan Filla&Rilla digitaalinen oppimisympäristö turvallisen pyöräilyn oppimiseen otetaan käyttöön luokka-asteilla 3.-6.lk (myös ruotsiksi).• Yläkoululaisille järjestetään vuosittain asiantuntijavierailuja (Liikenneturva, Poliisi, Pelastuslaitos jne.)• Valtakunnallisiin teemapäiviin osallistutaan (Pyöräilyviikko, Liikenneturvallisuusviikko) erityisesti kun materiaalia saatavilla myös ruotsiksi (sama pätee kaikkiin Liikenneturvan kampanjoihin ym.)• Folkhälsanin järjestämä pyöräilytapahtuma vuosiluokille 3.-4. (nykyinen toimintamalli)• Mopoiheiden käsittely yhteistyössä Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik (nykyinen toimintamalli)

B. MONIPUOLISESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

NUORISOTYÖ	<ul style="list-style-type: none">• Pakopelin pilotointi (Liikenneturva)• Järjestetään nuorille suunnattu liikenneturvallisuuustempaus/-tapahtuma paikallisen moottoripyöräkerhon, Liikenneturvan ja kunnan yhteistyönä• Pilotoidaan nuorisotaloilla uusia toimintamalleja liikenneturvallisuuusaiheiden käsittelyyn• Liikenneturvallisuuusteeman käsittelyssä hyödynnetään nuorisotoimen ja koulujen välisiä yhteistyömalleja• Mopoiheiden käsittely yhteistyössä Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik (nykyinen toimintamalli)
LIIKUNTA-PALVELUT	<ul style="list-style-type: none">• Varsinais-Suomen haastepyöräilyyn osallistuminen• Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyvät kampanjat ja haastekilpailut (vinkkejä ideapankissa)
TYÖIKÄISET	<ul style="list-style-type: none">• Liikenneturvallisuuusviestintä kunnan www-sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa• Liikenneturvan Työmatkaliikenteen asiakaskirjeen hyödyntäminen kunnan sisäisessä viestinnässä• Valtakunnallisiin kampanjoihin osallistuminen (kunnan organisaatio); Pyörällä töihin päivä, Heijastinpäivä 1.10., Liikkujan viikko, Tapaturmapäivät jne. (voi olla myös viestinnällistä)
VANHUS-PALVELUT	<ul style="list-style-type: none">• Sairaudet, lääkkeet ja iäkkäiden toimintakyky liikenteessä -esitteen käyttöönotto seniorineuvonnassa, terveystarkastuksissa jne. (voi olla muutakin Liikenneturvan materiaalia)• Liikenneturvan teematilaisuudet eläkeläisjärjestöille ja vanhus-/vammaisneuvostolle

B. MONIPUOLISESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

TEKNISET PALVELUT / ELY-KESKUS

Jatkuvia toimintamalleja

- Henkilöstön osaamisen ylläpito liikennesuunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyvissä tehtävissä sekä työturvallisuuteen liittyen (Miten liikenneturvallisuus huomioidaan omissa työtehtävissä?)
- Tie- ja katusuunnitelmien sekä kaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien liikenneturvallisuusvaikutusten arviointi (tai tämän edellyttäminen konsulteilta)
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen väylien hoidossa ja tilapäisissä liikennejärjestelyissä
- Yhteistyö kunnan eri hallintokuntien kanssa ja asiantuntija-avun tarjoaminen liikenneympäristön turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä

Liikenneympäristön turvallisuuden parantaminen, ks. erilliset liitteet:

- Toimenpideohjelma ja -kartat
- Toimenpidekortit
- Suunnitelmakartat

→ noin 60 kohdetta, yhteensä 425 000 euroa*

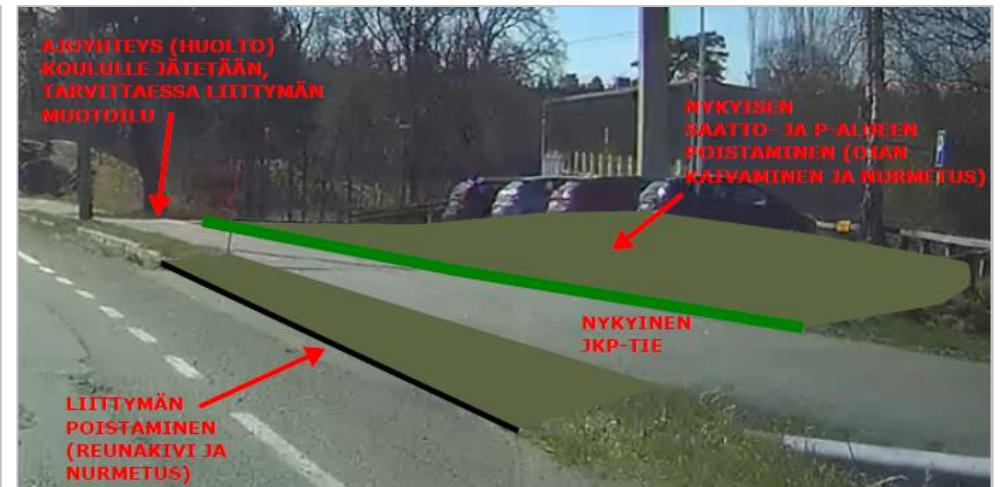
* lisäksi monia kohteita, joiden kustannusarvio täsmentyy vasta jatkosuunnittelussa

Lue lisää: Osaraportti E.

RAMBOLL

Lue lisää: Osaraportti F.
Toimenpidekortit

Lue lisää: Osaraportti G.
Suunnitelmakartat

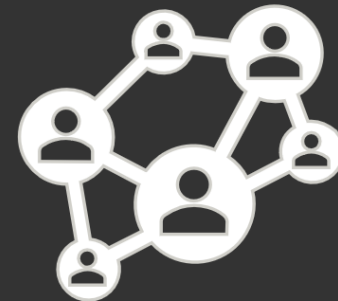
C. AVOIMESTI: TOIMENPITEET JA TOIMINTAMALLIT

SEURANTA	<p>Seurattavat asiat</p> <ul style="list-style-type: none">• Tilastot tieliikenteen onnettomuuksista kerätään vuosittain ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista (ks. Kalvo 14)• Eri hallintokuntien ja sidosryhmien liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä) listataan vuosittain• Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toimenpideohjelmaan tehdään kerran vuodessa tilannekatsaus yhteistyössä ELY:n kanssa (liikenneturvallisuuskoordinaattori valmistelee)• Työryhmän toiminta (kokousten määrä, osallistumisaktiivisuus, erityiset nostot työryhmän toiminnasta tai kokouksissa esillä olleista teemoista)• Arvioidaan vuosittain Kohti viiden tähden liikenneturvallista kuntaa tähtimäärä (erillinen kyselylomake/tarkistuslista olemassa)
VUOSIKATSAUS JA VIESTINTÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kerran vuodessa laaditaan katsaus kunnan liikenneturvallisuustilanteeseen ja -työhön (alkaen kevät 2022).• Vuosikatsauksen tarkoituksena on arvioida liikenneturvallisuustyölle asetettujen tavoitteiden (kalvot 14-15) toteutumista. Katsaukseen kootaan edellä esitetyt seurannan osa-alueet.• Vuosikatsaus julkaistaan keväisin (kun edellisvuoden tilastot saatavilla) kunnan www-sivuilla sekä toimitetaan tiedoksi lautakuntiin ja kunnanvaltuustolle, kunnan työntekijöille ja kuntalaisille.• Kytetään liikenneturvallisuustyön seuranta osaksi kunnan hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa.

Vaikuttavuuden arviointi

Kemiönsaaren liikenneturvallisuussuunnitelma 2020

VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI PERUSTUU ASETETTUIHIN TAVOITTEISIIN (KS. KALVOT 15-16)

Päätavoitteet kiteytettynä

- Kunnan liikenneturvallisuuksien tason nostaminen "Viiden tähden liikenneturvallinen kunta" luokituksen tasolle 4-5 tähteä.
- Tieliikenteessä kuolleiden ja henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä vähenee jatkuvasti ja vuoteen 2030 mennessä saavutetaan ns. nollataso (kuolemien osalta tavoite on jo saavutettu monena vuonna).
 - Asukasta kohden laskettu henkilövahinko-onnettomuuksien riski (heva-onn./100 000 asukasta/v) pysyy alle koko maan ja maakunnan keskiarvon
- Kuntalaisten turvattomuuden tunne vähenee.

VIIDEN TÄHDEN LIIKENNETURVALLINEN KUNTA - LUOKITUKSEN NOSTAMINEN TASOLLE 4-5 TÄHTEÄ

- Kemiönsaaren kunnan **tähtiluokituksen nosto asetetun tavoitteen mukaiselle tasolle (4-5 tähteä) on hyvin realistista**. Jo pelkästään liikenneturvallisuuksuunnitelman (ja tavoitteiden) päivittäminen nostaa kunnan tähtiluokitusta.
 - Kemiönsaaren kunta voi varmistaa 4-5 tähden tason, mikäli
 - liikenneturvallisuuksuunnitelma käsitellään päätöksentekijöiden toimesta
 - toimenpiteet koskien liikenneturvallisuuksuustyöryhmän perustamista ja säännöllistä kokoontumista toteutuvat
 - toimenpiteet koskien viestinnän kehittämistä toteutuvat
 - toimenpiteet koskien eri hallintokuntien omaa toimintaa toteutuvat (edes osittain)
 - liikenneturvallisuuksuustyötä seurataan ja seuranta raportoidaan vuosittain
 - kunnan liikenneturvallisuuksutilanteessa ei tapahdu merkittävää heikentymistä (tai jos se pysyy ennallaan)
- Liikennekasvatuksen ja viestinnän toimien toteutuksella on merkittävä rooli myös onnettomuusmääriin liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa. Liikenneympäristöön kohdennetut toimet eivät yksin riitä tavoitteiden saavuttamiseen.

LIIKENNEYMPÄRISTÖÖN KOHDENNETTUIJEN TOIMIEN VAIKUTUKSET ONNETTOMUUKSIEN MÄÄRÄÄN

- Maanteiden toimenpiteisiin kohdentuvan Tarva-laskennan perusteella Kemiönsaaren kunnan suunnitelmassa esitetyillä liikenneympäristön parannustoimenpiteillä saavutetaan laskennallisesti:
 - yhteensä 0,081 vuosittaisen henkilövahinko-onnettomuuden,
 - 0,004 vuosittaisen liikennekuoleman ja
 - 0,010 vuosittaisen vakavan loukkaantumisen vähenemä.
- Vaikutuslaskennassa on ollut mukana kaikki maanteille kohdentuvat liikenneympäristön parannustoimenpide-ehdotukset. Katuverkolle kohdentuvien toimenpiteiden vaikutuksia onnettomuusmääriin ei voida laskea.
- Liikenneympäristöön kohdennetuilla toimilla voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetusta tavoitteesta koskien liikenneonnettomuuksien määrän vähentämistä.
- Koetun turvallisuuden osalta liikenneympäristön parannusten vaikutus on merkittävä, mutta todellista vaikuttavuutta ei voida arvioida ilman määrääjain toistettavia kyselyitä tai kohdekohtaisin ennen-jälkeen tutkimuksin.

POHDINTAA VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN HAASTEISTA

- Keinot liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat olemassa, mutta tavoitteisiin pääseminen edellyttää suuria panostuksia kaikilla liikenneturvallisuustyön osa-alueilla, ja erityisesti liikennekäyttäytymiseen kohdistuvien toimenpiteiden osalta (liikennekasvatus ja viestintä), jota tukee organisoitunut ja systemaattinen liikenneturvallisuustyö.
- Liikenneympäristöön kohdennetut toimet ovat tärkeitä, mutta niillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista. Koetun turvallisuuden osalta turvallisen liikenneympäristön vaikutus on sitäkin merkittävämpi.
- Tietoisen riskikäyttäytymisen (ylinopeudet, turvalaitteiden käyttö, tarkkaamattomuus, alkoholi jne.) karsimisessa vaikutuspotentiaali on kaikista suurin, mutta maksimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan ajoneuvoihin laajamittaisemmin erilaista turvatekniikkaa (alkolukot, ajonopeusrajoittimet, ajonesto ilman turvavyötä, vireysvahdit jne.), lisää resursseja liikenteen valvontaan ja uudenlaista otetta elinikäiseen liikennekasvatukseen ja viestintään.
- Valitettavasti aukottoman vaikutusten arvioinnin tekeminen on lähes mahdoton tehtävä, koska kaikkien suunnitelmassa esitettyjen toimenpidetyyppien vaikuttavuudesta (liikennekasvatustyö, tiedotus, uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen) ei ole olemassa yksityiskohtaista vaikutustietoa tai yleisesti hyväksyttyä vaikutusten arviointimenetelmää.
 - Liikennekäyttäytymiseen ja arkiliikunnan edistämiseen vaikuttava työ on kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä, eikä siten yksiselitteisesti mitattavissa onnettomuusvähenemän (tai terveyshyötyjen) kautta. Pitkäjänteisen liikennekasvatus- ja liikkumisenohjaustyön tulokset näkyvät usein vasta vuosien viiveellä eikä yksittäisen toimenpiteen osuutta kokonaisvaikutuksesta ole mahdollista eritellä jälkikäteen. Kokoamalla järjestelmällisesti liikennekäyttäytymisen seurantatieto voidaan havaita ilmiöitä, jotka ennustavat tai selittävät liikenneonnettomuuksien kokonaismäärissä tapahtuvia muutoksia.
- Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ohella lukuisat muut tekijät, kuten talouskasvu, autoistumisen ja yleinen liikenteen kasvu, ajoneuvokannan uudistuminen sekä verotuksen ja liikennelainsäädännön uudistukset, joiden vaikutuksista paikalliselle tasolle ei ole olemassa lainkaan tietoa.

Bright ideas. Sustainable change.

